

Andrej Plenković predsjednik Vlade i HDZ-a

HDZ ima ljude sposobne preuzeti odgovornost za budućnost Hrvatske

“Sigurna Hrvatska” poruka je onoga što je iza nas i onoga što je ispred nas. Ova vlada se suočila s najvećim krizama i riješila ih

Predsjednik Vlade i HDZ-a Andrej Plenković tjedan dana uoči parlamentarnih izbora u razgovoru za Glas Slavonije govori o krizi koja je pogodila Hrvatsku zbog pandemije koronavirusa, predizbornoj kampanji, političkim oponentima i izbornom programu svoje stranke.

▼ **Predizborna kampanja i sami parlamentarni izbori u Hrvatskoj odvijaju se u dosad neviđenim okolnostima, u vrijeme pandemije koronavirusa, a njihovo je značenje, ako imamo u vidu probleme koji nas očekuju, veće nego ikada prije. Posljednjih dana ponovno raste broj zaraženih, postoji li mogućnost razmatranja odgode izbora, kakav razvoj događaja očekujete?**

- Prvo, što se tiče izbora, mislim da dolaze u pravom trenutku, kada smo prebrodili prvi val COVID-19 snažnim mjerama, kada smo osigurali egzistenciju naših radnika i poslodavaca, za što je država izdvojila 5 milijardi i 300 milijuna kuna za 609 tisuća radnih mjesta i više od 100 tisuća poduzeća. To je potez bez presedana. Nikada privatni sektor od države nije dobio takvo što. To znači da smo spriječili da dođe do veće nezaposlenosti, čime je zastrašivao SDP. Oni su najavljivali 400 tisuća nezaposlenih. Mi danas u lipnju imamo isti broj zaposlenih kao i prije krize. Istodobno, država ne samo da je dala, nego nije uzela doprinose niti poreze. U ovih nekoliko mjeseci smo, zahvaljujući našoj financijskoj reputaciji, zadržali investicijski kreditni rejting. Imamo dobre procjene brzog gospodarskog oporavka od svih relevantnih institucija. Uspjeli smo pribaviti za financiranje naših potreba 6,5 milijardi eura po najpovoljnijim mogućim uvjetima. Nešto što je prije deset godina bilo 6 posto kamata, sada je 1,5. Zahvaljujući aktivnostima Hrvatske na putu prema europskom području i ERM II, prvi put se odlukom Europske središnje banke za RH uspostavila linija za valutni ugovor o razmjeni, u iznosu od 2 milijarde eura. Razvili smo moć države i njenih institucija da reagiraju u krizi baš onako kako treba, štiteći zdravlje građana te interese gospodarstva. Nikome nije kasnila mirovina, niti se dogodilo da je nije dobio, a radna mjesta su očuvana. U trenutku kad se Sabor raspustio bili smo u fazi izrazito niskog broja zaraženih. Imali smo tri tjedna u kojima je zabilježeno 12 slučajeva. Mi smo, kao i sve druge zemlje, morali postupno otvoriti gospodarstvo. Bile su tri faze popuštanja, 27. travnja, 4. svibnja i 11. svibnja. Otvarali smo granice prema onim zemljama gdje nam je epidemiološka slika bila slična. Posljednjih tjedan dana bilježimo porast broja zaraženih, što je očekivano i što se odvija i u drugim zemljama. Hrvatska je i dalje jedna od zemalja EU-a s najmanje aktivnih slučajeva COVID-19. Nema nikoga na respiratorima u cijeloj Hrvatskoj, a za domove za starije i bolnice su postroženi režimi. Sustav je spreman za brzo gašenje svih

žarišta, epidemiolozi odmah kontaktiraju kontakte, te oni koji trebaju ići pod kontrolu jesu pod kontrolom. Francuska ide na izbore 28. lipnja, na drugi krug lokalnih izbora, to je ogromna zemlja. Imaju više od 500-600 novozaraženih na dan pa imaju izbore.

▼ **Bili ste i još ste, nakon informacije da je pozitivan i Goran Ivanišević, u središtu kritika zbog boravka u Zadru, kako odgovarate na prozivke zbog neodlaska u samostalnicu?**

- Što se tiče Zadra, poslušao sam stav epidemiologa i HZJZ koji su jasno rekli da nije bio ostvaren bliski kontakt te da nema razloga za samoizolacijom. Vezano uz Gorana Ivaniševića, čuli ste jučer i prof. Alemku Markotić koja je pojašnjala da će epidemiolozi kontrolirati one koji su bili u kontaktu sa zaraženom osobom 48 sati prije pozitivnog testa. To što neki koriste politički je nešto što mene ne čudi jer dolazi od ljudi koji nemaju drugi sadržaj. Već sam kazao da se ne radi o strahu za zdravlje, nego strahu od sučeljavanja.

Znanje i iskustvo

▼ **Jasno je da aludirate na predsjednika SDP-a i lidera Restart koalicije Davora Bernardića, on je, uostalom, često na meti kritika mnogih analitičara, pa i članova vla-**

stite stranke. Imate iskustvo premijerskog mandata i znate koliko je velik izazov voditi zemlju poput Hrvatske, koliko znanja, sposobnosti, vještina traži taj posao. Mislite li da Bernardić ima dostatne sposobnosti za najviše državne dužnosti ili bi njegov izbor bio politička avantura hrvatskih birača?

- Naš je cilj u ovom trenutku dobiti većinsko povjerenje i doći u poziciju da formiramo parlamentarnu većinu, da dobijemo mandat za sastavljanje vlade i da krenemo u drugo poluvrijeme. Oni koji su u drugim strankama imaju legitiman interes i želju da oni dobiju povjerenje. Međutim, izbori su upravo zato da ljudi izaberu onoga za koga smatraju da može bolje obavljati zahtjevne zadatke na razini Vlade, predstavljati državu, tražiti rješenja za brojne probleme s kojima se dnevno suočava onaj koji vodi Vladu. Očekujem da ljudi kroz predstojeće rasprave vide tko je tko u toj priči i tko može Hrvatsku voditi bolje. Znam da gospodin Bernardić nema iskustvo izvršne vlasti. Za taj posao treba iskustvo, znanje i određeni broj utakmica u nogama, a Bernardić se brojnim izjavama diskvalificirao za bilo koju ozbiljniju dužnost.

▼ **Analize istraživanja rejtinga stranaka govore da bi vrlo vjerojatno među potencijalnim partnerima HDZ-a za formiranje vlade trebao biti Domovinski pokret. Imajući**

u vidu neke od osoba koje su okupljene oko Škore i određena stajališta koja su iskazivana posljednjih nekoliko tjedana kampanje, smatrate li Domovinski pokret mogućim partnerom s kojim bi se mogla formirati čvrsta i stabilna vlada, s povjerenjem među njezinim članovima, kako se ne bi ponovila situacija poput razlaza s Mostom 2017. Kako komentirate njihove prijetnje da oni mogu s HDZ-om, ali ne i s Vama?

- Da na trepavicama stoje neće gledati taj film. To je prepisivanje priče koju je Most napravio HDZ-u u vremenu mog pret hodnika 2015., ja sam još 2016. u izbornoj kampanji kazao da takav scenarij ne dolazi u obzir, i to ponavljam i sada. Takvu vrstu ucjene HDZ neće prihvatiti ni od koga. Dakle, takve vrste ucjena ne dolaze u obzir, oni su se pokazali u predsjedničkim izborima kao instrument koji je imao zadaću da oslabi Kolindu Grabar Kitarović, pa onda posljedično tome i pridonijeti da na Pantovčaku bude kandidat SDP-a Milanović. Nisu oni ništa pridonijeli u borbi protiv COVID-a, niti svojim prijedlozima rješavanju ekonomske krize, niti spašavanju privatnog sektora i radnika. Nisu pridonijeli pronalaženju sredstava na financijskim, domaćim i stranim tržištima, nisu pridonijeli lobiranju na europskoj razini da imamo 22 milijarde eura idućih nekoliko godina, nisu oni osmislili Projekt Slavonija da imamo 12,8 milijardi kuna ugovorenih pro-

jekata za pet slavonskih županija, niti su pridonijeli ozračju u društvu koje je tolerantno i gleda naprijed. Njihova agenda, koliko ja vidim, svodi se na to da su oni veći Hrvati nego vi ili ja. Po čemu su to oni bolji nego vi ili ja ili drugi? Naročito ne dolaze u obzir ucjene od manjih stranaka zastupljenih u Hrvatskom saboru ili pokreta, jer oni i nisu stranka, već puno stranaka i pojedinaca okupljenih na brzinu. To je ista priča kao na ljevici. Na lijevom spektru su uz SDP, jer sami ne mogu protiv nas, okupili sve do kraja lijevoga spektra ne bi li ušičarili što više kumulativnih glasova.

▼ **Jedan od kandidata Domovinskog pokreta u četvrtak je izjavio kako je im zapravo cilj popravljati HDZ. Imajući u vidu rezultat unutarstranačkih izbora iz ožujka, kako to komentirate?**

- Svi koji žele popravljati HDZ, neka se učlane u HDZ i neka rade kroz stranku. Pozivam ih da svi dođu u HDZ ako ga žele popraviti. Pa ćemo onda vidjeti na unutarstranačkim izborima koga to članice i članovi HDZ-a žele za vodstvo, i kakav profil stranke žele. Dakle, dapače, meni se to sviđa, ako toliko vole HDZ, onda neka dođu u HDZ.

▼ **Zanimljiva je činjenica da većina političkih projekata, stranaka, pokreta, kako god ih nazivali, nastalih u**

posljednjih pet-šest godina, kreću na izbore s tezama da imaju "kapitalce" na listama. Međutim, ti kapitalci su ljudi koji zasigurno imaju efektan javni nastup, elokventni su pred kamerama, ali nemaju nikakva operativna znanja i sposobnosti koji bi bili iskoristivi u izvršnoj vlasti. Dapače, imamo situaciju u kojoj osim SDP-a i HDZ-a gotovo nitko ne može kazati da ima ljude koji mogu preuzeti resore, ministarstva i druge izvršne pozicije. To je jedna od činjenica koja uveliko otežava formiranje svake nove vlade tko god ju sastavljao i morao to činiti s takvim partnerima...

- Mi smo u situaciji da imamo gotovo sve članove Vlade na listama. U izbornim jedinicama imate barem jednog ministra, a u dvije slavonske jedinice je čak petero ministara - gospođa Bedeković te ministri Pavić, Marić, Banožić i Aladrović. To su ljudi s iskustvom, koji se bave demografijom i socijalnim pitanjima, financijama, državnom imovinom, radnim mjestima i mirovinskim sustavom i vode pet izrazito važnih resora koje su važne za istok Hrvatske. HDZ ima puno kvalitetnih i iskusnih ljudi te sastavljanje lista predstavlja svojevrsan izazov jer nastojimo balansirati ljude koji imaju iskustvo na nacionalnoj razini, lokalnoj i izvršnoj vlasti i u Saboru. Normalno da one stranke koje su dulje na vlasti i koje su imale šansu obnašati visoke dužnosti imaju više ljudi s iskustvom. A ogromna je razlika na kraju i u aktivnostima. Imamo primjere ljudi koji su jako praećni u kampanjama, najavljuvani kao nešto posebno bitni i fantastični, i onda dođu u Sabor i nestanu. Imaju mizeran učinak četiri godine, jave se nekoliko puta i ne ostave nikakav trag. Stoga je važno raditi dobru trijažu između nekakvog napuhanog balona ili percepcije i onda onoga što je stvarno realno postignuće. Razlika između nas i SDP-a je što mi imamo vrlo jasna postignuća u svim segmentima djelovanja i vrlo jasnu viziju budućnosti. I zato je odlazak na ove izbore pod sloganom "Sigurna Hrvatska" poruka onoga što je iza nas i onoga što je ispred nas. Ova vlada se suočila s najvećim krizama, od epidemije COVID-19, do sprječavanje krize s Agrokorom, brodogradilištima, Petrokemijom, Orljavom i Borovom, mi-gracijske krize, a Zagreb je pogodilo i razoran potres. Tu se osjeti razlika u sposobnosti kriznog upravljanja i činjenica da država unatoč svim ugrozama i izazovima funkcionira, a gospodarstvo je bolje nego što je bilo prije.

▼ **Sami ste rekli sada, mandat ste započeli kataklizmom Agrokora kao najvećeg hrvatskog poslovnog sustava, a završavate ga najtežom pandemijom u posljednjih stotinu godina. Ostanete li premijer, novi ćete mandat započeti sa zadatkom spašavanja gospodarstva iz najdublje krize u povijesti, kako ga planirate završiti?**

- Mislim da ćemo ići u brzi gospodarski oporavak sljedeće go-

dine, podržali smo i veliku donatorsku konferenciju UN-a koja je išla za tim da cijeli svijet pomogne snažne institucije i istraživačke centre sveučilišta da se što skorije nađe lijek i cjepivo. Dok nemamo lijeka i cjepiva, morat ćemo balansirati između gospodarstva, društvenih aktivnosti te zaštite života i zdravlja građana. Što se tiče ekonomije, glavni impuls će biti iznos od 22 milijarde eura za idućih sedam godina kao sigurnosna mreža za gospodarski oporavak Hrvatske. To je jedan cjelogodišnji proračun države. Taj cijeli nacionalni plan gospodarskog oporavka mora biti transformativnog učinka, s većim usmjerenjem na proizvodnju, na industriju, samodostatnost i na manju ovisnost o jednoj grani. Želimo u Slavoniji povećati našu poljoprivrednu proizvodnju za 30 posto i na taj način iskoristiti sve kapacitete koje Slavonija nudi. Preraspodjelom sredstava iz Programa ruralnog razvoja hrvatskim poljoprivrednicima na raspolaganju će biti 360 milijuna kuna potpora. Želimo dodatno osnažiti energetske neovisnost i uloviti pravi korak sa četvrtom industrijskom revolucijom koja znači digitalizaciju, robotizaciju, konkurentnost, inovativnost te ulaganje u obrazovanje u znanost. To je dio našeg programa koji mislim da je izrazito važan.

▼ **Da se vratimo još malo na slabosti potencijalnih dogovora s manjim partnerima. Držite li, u okolnostima u kojima se sastavljanje vlade opetovano ne može osigurati nakon ovih ili eventualno ponovljenih izbora, mogućim razgovor o velikoj koaliciji, makar i na pola mandata, ili neki drugi unaprijed definirani rok u kojem bi se prebrodila nemogućnost da izbori daju jasnog pobjednika?**

- Nama je glavni politički opONENT na ovim izborima SDP. Ne razmišljamo ni o kakvoj suradnji i koaliciji sa SDP-om.

▼ **Znači, vjerujete da možete osvojiti dovoljno mandata da u suradnji s bilo kojim od manjih partnera imate većinu?**

- U izbore idemo da dobijemo obnovljeno povjerenje i što veću potporu za naše kandidate u svih deset izbornih jedinica, i u 11. izbornoj jedinici, a nakon toga ćemo gledati kako doći do parlamentarne većine.

▼ **Jeste li zadovoljni prognozama za 4. i 5. izbornu jedinicu, u Slavoniji? Izišle su prve ankete, kako vam se čine ti rezultati?**

- Posljednji put imali smo 14 mandata, 6 i 8. Ono što želimo minimalno je ponoviti taj rezultat, a s obzirom na to koliko smo učinili za Slavoniju, više nego bilo tko drugi ikada, posebice među onima s kojima se natječemo, mislim da bismo trebali dobiti i više.

▼ **HDZ-ov izborni program nazvan je "Sigurna Hrvatska". Koje su njegove ključne točke?**

- Program "Sigurna Hrvatska" odgovara na izazove koji se nalaze pred Hrvatskom. U njemu smo postavili realne ciljeve za koje jamčimo da ćemo ostvariti u novom mandatu. Iduće četiri godine ključne su za Hrvatsku, a za razliku od drugih stranaka koje nude površne i neprecizne programe, mi imamo ambiciozne i mjerljive ciljeve. Naše politike razvijamo na konceptu novog suverenizma koji se temelji na jačanju države, konkurentnosti gospodarstva i učinkovitim korištenju našeg utjecaja u Europskoj uniji za promicanje nacionalnih interesa i kvalitetniji život naših sugrađana. Današnja borba za sigurnu i suverenu Hrvatsku je borba za zdravlje, socijalnu sigurnost i demografski opstanak Hrvatske. To ćemo osigurati kroz podizanje životnog standarda, brigu o najugroženijim građanima i povećanje konkurentnosti svakog dijela Hrvatske, uključujući Slavoniju, Baranju i Srijem. S tim ciljem stvorit ćemo uvjete za otvaranje novih 100.000 radnih mjesta, podići prosječnu plaću na 7.600 kuna i minimalnu na 4.250 kuna i mirovine za još 10%. Ulagat ćemo u obrazovanje djece i mladih, osigurati 50.000 učeničkih i studentskih stipendija te smanjivati poreze za građane i gospodarstvo. Svako mladoj osobi omogućit ćemo 130 tisuća kuna za samozapošljavanje i subvencionirati dodatnih 20 tisuća stambenih kredita za mlade obitelji. Od početka mandata stavit ćemo naglasak na postizanje ekonomske suverenosti koja znači samodostatnost u proizvodnji hrane i energije, a u tome će ključnu ulogu imati hrvatsko selo. Gradit ćemo učinkovitu državu i značajno povećati broj e-usluga kako bi javna uprava bila servis građanima. Odgovorno ćemo voditi javne financije, osigurati likvidnost gospodarstva i čuvati radna mjesta. Vodit ćemo se i dalje domoljubljem, čuvati sve što nas čini posebnima u Europi i svijetu, a pritom jačati međunarodni utjecaj Hrvatske, što našim građanima ne može jamčiti niti jedna druga stranka i koalicija na nadolazećim izborima.

▼ **Koje biste glavne programske adute HDZ-a izdvojili biranima u Slavoniji?**

- Glavna poruka Slavoniji u našem programu je da će se Projekt Slavonija, Baranja i Srijem, kojeg smo i sami započeli 2016. godine, nastaviti i dodatno ojačati. Korištenje sredstava EU fondova dalo je u posljednje tri godine i na nacionalnoj razini i na razini županija znatan doprinos gospodarskom rastu. Slavonske županije su također bile vrlo uspješne po pokazateljima vrijednosti ugovorenih sredstava iz fondova EU u odnosu na ostale županije u Hrvatskoj. To se u najvećoj mjeri može pripisati provedbi Projekta Slavonija, Baranja i Srijem koji pokrenula ova Vlada. Do lipnja ove godine, od toga je iznos ukupno ugovoreno oko 12,8 milijardi kuna, odnosno oko 68% planiranog iznosa. Točnije, pet slavonskih županija, čiji BDP čini oko 11,5% nacionalnog BDP-a, u posljednje tri godine ugovorilo 20% ukupno ugovorenih sredstava EU

RASTEREĆENJE GOSPODARSTVA I GRAĐANA

▼ **Turizam najviše osjeća posljedice pandemije i zatvaranja. Prevelika ovisnost o njemu ponovno je glavna tema gospodarskih analiza. Hoće li nova hrvatska vlada pripremiti strategije za jačanje drugih gospodarskih grana, i kojih, kako ne bi "krah" jedne povukao za sobom cijelu zemlju?**

- Pandemijom koronavirusa turizam i ugostiteljstvo postali su jedni od najpogođenijih dijelova našega gospodarstva te smo brojnim mjerama utjecali na održavanje likvidnosti turističkih firmi, smanjivali smo namete i sufinanciranjem plaća održavali radna mjesta. Poduzeli smo potrebne mjere i pokrenuli aplikaciju Enter Croatia, kako bismo omogućili turizam u sigurnim uvjetima. To se pokazalo uspješnim, jer za sada, kad gledamo podatke, imamo više od 250.000 turista koji trenutno borave u Hrvatskoj, unatoč okolnostima globalne pandemije. Bitno je da pokušamo apelirati na osobnu odgovornost svih građana i tako osiguramo što manje širenje virusa. Udio deviznih prihoda od turizma u Hrvatskoj u odnosu na BDP doseže 20 posto, što je najviše u cijeloj EU, ali taj podatak upućuje i na nedovoljno diverzificiranu gospodarsku strukturu Hrvatske. Stoga smo svjesni da se treba poticati razvoj i drugih sektora, poglavito onih koji su izvozno orijentirani, jer izvozna tržišta djeluju na povećanje konkurentnosti i produktivnosti naših poduzeća. Povoljni krediti za izvoznike, gospodarske delegacije, inozemni sajmovi, ali i pripadnost Hrvatske zajedničkom Europskom tržištu su poticajne poluge za naše izvoznike. Kako bi dodatno rasteretili gospodarstvo i perspektivne sektore, planiramo smanjiti opću stopu poreza na dobit s 12 na 10 posto za više od 100.000 poduzeća u Hrvatskoj, odnosno za ona koja imaju godišnji prihod do 7,5 milijuna kuna. Spustit ćemo PDV na 13 posto na svu hranu, kako bi povećali potražnju, a nastavit ćemo provoditi programe kreditiranja poduzetništva kroz HAMAG-BICRO uz povoljne uvjete. Već od sada smo rasteretili gospodarstvo i stanovništvo za oko 9 milijardi kuna u 4 kruga porezne reforme, što samo dokazuje da radimo i radit ćemo i dalje na korist naših građana i gospodarstvenika.

fondova na nacionalnoj razini. Iz toga proizlazi zaključak o snažnijem utjecaju korištenja fondova EU na kretanje BDP-a Slavonije, što je vrlo važna činjenica s obzirom na to da se radi o još uvijek slabije razvijenoj regiji Hrvatske i potvrda je uspješnosti Projekta Slavonija. Kao još jednu potvrdu naše brige o Slavoniji izdvojio bih i efekte fiskalne decentralizacije i partnerstva koje provodimo s lokalnim jedinicama. U 2019. godini prihodi jedinica na području 5 slavonskih županija veći su, u odnosu na 2017. godinu, za 823 milijuna kuna. To je stvarna pomoć lokalnoj razini za realizaciju projekata.

▼ **Vlada je brojnim mjerama olakšala poslovanje poduzetnicima, ali su stizale kritike da je pojedine mjere mogla uvesti i ranije, odnosno neovisno o krizi zbog pandemije? Je li Vlada dovoljno učinila za gospodarstvo u svom mandatu i koje poteze u njezinu mandatu smatrate ključnima?**

- Vodili smo odgovornu proračunsku politiku, tri godine za redom smo ostvarivali proračunski suficit, smanjivali smo udio javnog duga u BDP-u i vratili Hrvatsku na razinu investicijskog kreditnog rejtinga. Rasla je zaposlenost, plaće, mirovine, socijalna davanja, izvoz, investicije, prihodi od turizma, a istodobno su se smanjivali porezi, a nezaposlenost je padala. Zato je Hrvatska dočekala ovu krizu spremnija, sigurnija i sposobnija i mogli smo donijeti pravovremene i odlučne mjere za ublažavanje posljedica krize izazvane koronavirusom. Hrvatska je zato bila među prvima članicama EU koja je donijela paket mjera za pomoć gospodarstvu, već sredinom ožujka. Uspoređujući „težinu“ mjera pomoći gospodarstvu u

Hrvatskoj i ostalim članicama EU u okolnostima pandemije koronavirusa, Hrvatska se nalazi među članicama EU koje imaju najvišu vrijednost. Dopunit ću ono što sam vam odgovorio na prvo pitanje, naš paket mjera za pomoć gospodarstvu i očuvanje radnih mjesta vrijedan je 30 milijardi kuna, od čega se pola odnosi na odgodu i otpis izravnih poreza i doprinosa, na potpore za očuvanje radnih mjesta i na nabavu nužne medicinske opreme. To znači da smo oko 7,5 posto vrijednosti hrvatskoga BDP-a usmjerili na očuvanju radnih mjesta i poduzeća, na isplatu plaća i održavanju likvidnosti tvrtki i obrta. Koliko je to snažna potpora našem gospodarstvu pokazuje i podatak da su mjere u visini od 7 posto BDP-a osigurale Švedska, Grčka i Estonija. Nažalost, utjecaj pandemije koronavirusa na gospodarstvo ne možemo izbjeći, zbog čega očekujemo da ćemo ovu godinu nažalost zabilježiti snažniji gospodarski pad u odnosu na prošlu godinu. Već iduće godine bi, prema prognozama Europske komisije, trebali zabilježiti gospodarski rast od 7,5 posto, među najvećima u cijeloj EU.

Unikatno predsjedanje

▼ **Ipak, prema svim predviđanjima, na jesen nas čekaju još izazovnija vremena: recesija, porast nezaposlenosti... Sastavite li novu vladu, kako ćete rješavati te probleme i reagirati na gospodarsku krizu?**

- Za Hrvatsku je važno da najesen ima stabilnu Vladu kako bi istovremeno mogla brzo i učinkovito suzbijati širenje zaraze koronavirusa u jesenskim i zimskim uvjetima i kako bi poduzela nužne mjere gospodarskog oporavka. Borit ćemo za svako radno mjesto i za funkcionira-

nje gospodarstva, više ćemo se oslanjati na vlastite proizvodne sposobnosti i svima osigurati što normalniji život u uvjetima suživota s virusom. I dalje ćemo provoditi mjere koje će poduzetnicima pomoći da prebrode krizu, od kredita i garancija za potrebe očuvanja likvidnosti, za što ćemo koristiti i europska sredstva pa do mjera potpore poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Mjerom potpore za očuvanje radnih mjesta kroz skraćivanje radnog vremena omogućit će se sufinanciranje razmjernog dijela plaće sukladno skraćenom radnom vremenu, a potpora je namijenjena svim sektorima za one tvrtke koje imaju više od deset zaposlenih. Nastavit ćemo pomagati najugroženije gospodarske sektore.

▼ **Je li moguć konsenzus država članica oko plana oporavka Europske komisije i VFO-a. Kako Hrvatska planira iskoristiti sredstva koja bi joj mogla biti na raspolaganju u sljedećem razdoblju?**

- Europska komisija je krajem svibnja objavila prijedlog paketa pomoći za oporavak, ukupne vrijednosti 1.850 milijardi eura, koji se sastoji od modificiranog Višegodišnjeg financijskog okvira, vrijednog 1.100 milijardi eura te Instrumenta za oporavak vrijedan 750 milijardi eura. Pregovori o cijelom paketu još nisu završeni, ali države EU, iako imaju određena neslaganja, u biti podupiru koncept u kojem bi prihvatili i Višegodišnji financijski okvir i Instrument za oporavak te način kako bi se osigurala sredstva za njih. Prema trenutnim izračunima, Hrvatskoj bi moglo biti na raspolaganju oko 10 milijardi eura iz Instrumenta za oporavak. To je iznos koji doseže gotovo 20 posto BDP-a, što je drugi najviši udio u cijeloj EU. Stoga bi putem bespovratnih sredstava i povoljnih zajmova Instrument za oporavak Hrvatskoj mogao donijeti značajne koristi. Sredstva bi koristili za potrebe podrške zaposlenicima, malim i srednjim poduzećima, digitalnoj transformaciji te sektorima u potrebi, od turizma do kulture. Hrvatska istovremeno očekuje i značajna sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira za proračunsko razdoblje 2021.-2027., što u konačnici znači da bi Hrvatska u idućim godinama mogla imati na raspolaganju preko 22 milijardi eura za rast i razvoj.

▼ **Hrvatska 30. lipnja završava svoje prvo predsjedanje EU-om, a ono se odvijalo u uistinu specifičnim uvjetima, koje vjerojatno ni jedna druga članica više neće iskusiti. Koliko se naša zemlja u tome snašla, koja su postignuća ovog predsjedanja i što će ostati kao najveći zalozzi za budućnost?**

- Naše prvo predsjedanje Vijećem EU-a doista je bilo jedinstveno s obzirom na okolnosti i na način kako se ostvarilo. Kao prvo, nikad u povijesti EU-a nije se dogodilo da je glavni grad države koja predsjedava bio pogođen jakim potresom. Već to bi bilo dovoljno za „uni-

katno“ predsjedanje. A pandemija Covid-19, koja je iz temelja promijenila način života i rada u Europi i svijetu, učinila je naše predsjedanje dobrim dijelom digitalnim i prebacila ga iz realnog prostora u sferu video-konferencija i interneta. Jedini „fizički“ sastanci svih država članica koji su se kontinuirano održavali bili su u Bruxellesu, na razini stalnih predstavnika i veleposlanika. U takvoj situaciji bez presedana nismo se predavali, prionuli smo još jače na posao i postigli gotovo sve ciljeve koje smo bili zacrtali prije nego što se preuzeli predsjedanje. Na posljednjem Europskom vijeću članici europskih institucija i država članica uputili su jasne poruke pohvale Hrvatskoj na uspješno odrađenom prvom predsjedanju u zahtjevnim okolnostima. Pokrenuli smo krizne mehanizme EU-a za COVID-19, usvojena su dva paketa financijske pomoći (CRII i SURE), a osiguran je i uređeni Brexit te utvrđen mandat za pregovore o budućim odnosima s EU-a i UK-a. Donesena je i odluka o otvaranju pregovora s Albanijom i Sjevernom Makedonijom, a održan je i Zagrebački sastanak na vrhu koji je važan za nastavak proširenja EU-a. To je važan doprinos stabilnosti i europskoj perspektivi našeg susjedstva. Vodimo raspravu o novom europskom proračunu i Planu oporavka EU-a kako bi se na Vijeću postigao politički dogovor za brži gospodarski oporavak i rast članica nakon COVID-19 krize. Važna je i odluka o usvajanju stajališta Vijeća EU-a kojom se otvara prostor za početak Konferencije o budućnosti Europe. Naša diplomacija i državna uprava u cjelini stekli su veliko iskustvo i to je zalag za naše daljnje djelovanje u učinkovitim promicanju hrvatskih interesa unutar EU-a.

▼ **Na kraju, kada hrvatski građani mogu očekivati uvođenje eura i ulazak u schengenski prostor?**

- Sve mjere i obveze za ulazak u Europski tečajni mehanizam II (ERM II) potpuno smo ispunili početkom svibnja, odnosno prije predviđenoga roka. Stoga sam nedavno uputio pismo predsjednicima vlada država članica europodručja i predsjednici Europske komisije u kojemu je naglašeno da je cilj Hrvatske ulazak u ERM II već u srpnju ove godine te očekujemo da će taj cilj biti i ispunjen. U ERM-u II potrebno je provesti najmanje dvije godine. Što se tiče Schengena, Komisija je već utvrdila da je Hrvatska ispunila sve kriterije. Nezahvalno je i teško govoriti o konkretnim datumima, jer oni u konačnici ne ovise samo o nama. Zbog pandemije Covid-19 vjerojatno slijedi i velika, strateška rasprava o djelovanju Schengena, s ciljem njegova poboljšanja i otklanjanja uočenih problema. To će dodatno poboljšati koncept Schengena. Mi sa svoje strane činimo i ispunjavamo sve što je potrebno i samim time naše pristupanje europodručju i Schengenu nisu više neki dalek cilj, nego realnost, koja će najviše koristiti hrvatskim građanima. ■